36 764 Regels ter implementatie van Richtlijn (EU) 2022/2555 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 betreffende maatregelen voor een hoog gezamenlijk niveau van cyberbeveiliging in de Unie, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 910/2014 en Richtlijn (EU) 2018/1972 en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2016/1148 (PbEU 2022, L 333) (Cyberbeveiligingswet)

36 765 Regels ter implementatie van Richtlijn (EU) 2022/2557 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 betreffende de weerbaarheid van kritieke entiteiten en tot intrekking van Richtlijn 2008/114/EG van de Raad (PbEU 2022, L 333) (Wet weerbaarheid kritieke entiteiten)

Nr. 33 Brief van de minister van Justitie en Veiligheid

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 juni 2026

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de uitvoering van verschillende aangenomen moties en toezeggingen die zijn gedaan tijdens het wetgevingsoverleg over de Cyberbeveiligingswet (hierna: Cbw) en de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (hierna: Wwke) van 23 maart jl. Graag informeer ik u nu reeds over de uitvoering van onderhavige moties en toezeggingen aangezien het van belang is deze vóór inwerkingtreding van de Cbw en Wwke af te doen. De Eerste Kamerbehandeling van de Cbw en de Wwke moet nog plaatsvinden. Bij een tijdige behandeling door en instemming van de Eerste Kamer, treden de beide wetten naar verwachting in de zomer inwerking. Over de uitvoering van de overige moties en toezeggingen wordt uw Kamer op een later moment geïnformeerd.

Motie Kathmann over relevante organisaties proactief oproepen om vitaalbeoordeling uit te voeren

Uw Kamer heeft met de motie van het lid Kathmann (GL-PvdA)[1] de regering verzocht om organisaties die vermoedelijk aan de Cbw en de Wwke moeten voldoen, via sectorspecifieke communicatie proactief op te roepen om de vitaalbeoordeling uit te voeren en hierop toe te zien, en de regering verzocht om dezelfde organisaties gelijktijdig te wijzen op relevante informatie en

[1] Kamerstuk 36764, nr. 28

deadlines voor organisaties die als entiteit worden aangemerkt. Hoewel de motie Kathmann de regering dit verzoekt, geldt voor de Cbw een andere systematiek dan voor de Wwke omdat er onder eerstgenoemde wet in beginsel geen sprake is van een vitaalbeoordeling. In beginsel vallen essentiële en belangrijke entiteiten van rechtswege onder de Cbw en is het aan entiteiten zelf om te beoordelen of ze onder de Cbw vallen. Dat laat onverlet dat er vóór inwerkingtreding van de Cbw actief is ingezet op het ontwikkelen van praktische hulpmiddelen en communicatieproducten door de Rijksoverheid om entiteiten in een vroeg stadium te informeren.

Door diverse organisaties binnen de rijksoverheid zijn er namelijk tools, handreikingen en kennisproducten opgesteld die kunnen helpen bij het treffen van voorbereidingen op de komst van de Cbw. Hieronder volgt een overzicht daarvan:

- De rijksoverheid heeft een informatiebrochure uitgebracht die kan helpen bij het voorbereiden op de komst van de Cbw.
- Op de website van het NCSC zijn meerdere infosheets te vinden, waaronder over de zorgplicht uit de Cbw. Hierin wordt stap voor stap uitgelegd wat een entiteit kan doen om invulling te geven aan de zorgplicht uit de Cbw. Ook worden er met enige regelmaat Q&A’s op de website van het NCSC geplaatst. Dat geldt ook voor de andere CSIRT’s ten aanzien van sectorspecifieke Q&A’s.
- De RDI heeft twee tools gelanceerd om entiteiten te helpen in hun voorbereiding op de Cbw: een zelfevaluatietool[2] om te bezien of een entiteit onder de NIS2-richtlijn valt en een quickscan[3] om middels 40 vragen te beoordelen hoe de cyberbeveiliging van de entiteit ervoor staat.
- De Auditdienst Rijk (ADR) en NOREA, de beroepsorganisatie van IT-auditors in Nederland, hebben in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een *NIS2 Control Framework* ontwikkeld. Dit is bedoeld als praktisch hulpmiddel voor organisaties en IT-auditors om inzicht te krijgen in hun aanpak voor het voldoen aan de zorgplicht van de Cbw, het Cbb, relevante sectorale normen zoals de BIO2, en sectorale wet- en regelgeving zoals de zogeheten *Digital Operational Resilience Act* (DORA).[4]

---

[2] Te raadplegen op https://regelhulpenvoorbedrijven.nl/NIS-2-NL/.
[3] Te raadplegen op https://regelhulpenvoorbedrijven.nl/NIS2-Quickscan/.
[4] Verordening (EU) 2022/2554 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 betreffende digitale operationele weerbaarheid voor de financiële sector en tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 1060/2009, (EU) nr. 648/2012, (EU) nr. 600/2014, (EU) nr. 909/2014 en (EU) 2016/1011 (*PbEU* 2022, L 333).

- Het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft een handreiking opgesteld om organisaties met een complexe bedrijfsstructuur te ondersteunen bij het bepalen of deze organisaties onder de Cbw vallen.

In het traject van de implementatie van de CER-richtlijn in nationale wet- en regelgeving is de communicatie met partijen die mogelijk als kritieke entiteit in de zin van de Wwke zullen worden aangewezen een belangrijk onderdeel. In lijn met de motie-Kathmann wordt reeds vóór inwerkingtreding van de wet actief ingezet op communicatie richting organisaties die onder de wet zullen vallen. Het doel hiervan is om organisaties in een vroegtijdig stadium bewust te maken van de komst van de Wwke, de mogelijke aanwijzing als kritieke entiteit en wettelijke verplichtingen die daaruit voortvloeien, zoals het uitvoeren van een risicobeoordeling.

Zo zijn diverse communicatieproducten door de Rijksoverheid ontwikkeld om organisaties en bedrijven in een vroeg stadium te informeren. Daarnaast zijn in aanloop naar de inwerkingtreding van de wet samen met de verantwoordelijke vakministers diverse contactmomenten met de relevante sectoren georganiseerd. Tijdens deze netwerk- en sectorale bijeenkomsten zijn organisaties geïnformeerd over de Wwke en over een mogelijke aanwijzing als kritieke entiteit. Via werkgeversorganisaties en brancheverenigingen is er voorlichting, inspraak en contact geweest.

De vakministers heb ik daarnaast aangemoedigd om in hun reguliere contactmomenten met de huidige vitale aanbieders stil te staan bij een mogelijke aanwijzing als kritieke entiteit onder de Wwke. In deze contactmomenten zijn organisaties en bedrijven actief opgeroepen om de wetgeving niet af te wachten en om alvast actief aan de slag te gaan om hun weerbaarheid te verhogen. De risico’s die organisaties lopen, doen zich namelijk nu al voor. Denk bijvoorbeeld ook aan de maatschappelijke opgaven tegen hybride en militaire dreigingen.

Onder de Wwke worden naar verwachting circa 500 organisaties door de verantwoordelijke vakministers aangewezen als kritieke entiteit. Deze organisaties ontvangen na inwerkingtreding van de wet een aanwijzingsbrief vanuit het verantwoordelijke vakdepartement. Daarbij worden organisaties expliciet geïnformeerd over de wettelijke verplichtingen die voor hen gelden, waaronder het uitvoeren van een risicobeoordeling. Na aanwijzing onder de Wwke hebben kritieke entiteiten negen maanden de tijd om deze risicobeoordeling uit te voeren en tien maanden om aan

de zorg- en meldplicht te voldoen. Hierbij ontvangen zij diverse sector overstijgende als ook sectorspecifieke informatieproducten die organisaties ondersteunen bij het uitvoeren van deze verplichtingen. De vakministers blijven doorlopend in contact met de kritieke entiteiten om hen ondersteuning te bieden bij onder meer het uitvoeren van de risicobeoordeling en het versterken van hun weerbaarheid. Hiermee beschouw ik de motie afgedaan.

Moties Van den Berg en toezegging over samenwerkingsprotocol/afspraken

Uw Kamer heeft met de motie van het lid Van den Berg[5] de regering verzocht om bij de uitwerking van samenwerkingsafspraken, handhavingsbeleid en lagere regelgeving te borgen dat voor hetzelfde feitencomplex en hetzelfde beschermde belang niet meer dan één punitieve sanctie wordt opgelegd onder de Cbw en de Wwke, en de Kamer vóór de inwerkingtreding te informeren hoe dit is geborgd. De regering merkt op dat in algemene zin het verbod op het opleggen van een punitieve sanctie voor hetzelfde feitencomplex en hetzelfde beschermde belang reeds is neergelegd in artikel 5:43 Algemene wet bestuursrecht (Awb). In het bijzonder voor unierechtelijke wetgeving, zoals de CER-richtlijn en NIS2-richtlijn, en daaruit voortvloeiende nationale implementatiewetgeving als de Cbw en Wwke is dit tevens geborgd via artikel 50 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. De regering ziet dit als afdoende waarborg om dubbele bestraffing te voorkomen, ook waar het gaat om nadere regels in lagere regelgeving onder de Cbw en Wwke.

Wat betreft de samenwerkingsafspraken tussen toezichthouders is in deze afspraken geborgd dat de betreffende toezichthoudende instanties met elkaar afstemmen voordat zij een handhavingsbevoegdheid inzetten. Met deze processuele waarborg wordt voorkomen dat de toezichthoudende instanties entiteiten punitief sanctioneren voor eenzelfde feitencomplex en te beschermen belang. Waar het gaat om het handhavingsbeleid van individuele toezichthoudende instanties is het aan de betreffende instanties om op passende wijze interne waarborgen te implementeren om handelen in strijd met artikel 5:43 Awb en artikel 50 Handvest te voorkomen.

[5] Kamerstuk 36764, nr. 24.

Uw Kamer heeft ook met de motie van het lid Van den Berg[6] de regering verzocht om zo min mogelijk dubbelingen voor entiteiten die zowel onder de Cbw als de Wwke vallen. Daarnaast informeer ik uw Kamer ook naar aanleiding van de toezegging[7] om de samenwerkingsafspraken die worden gemaakt tussen toezichthouders bij het directeurenoverleg voor de invoering van de Cbw met de Kamer te delen en in de Staatscourant te publiceren. Voor entiteiten die onder beide wetten vallen worden bovenbedoelde afspraken opgenomen in het samenwerkingsprotocol die de samenwerking bevordert tussen toezichthouders die onder de Cbw en Wwke vallen. De toezichthouders hebben over dit samenwerkingsprotocol onderling overeenstemming bereikt. De formele publicatie in de Staatscourant zal uiterlijk direct volgen nadat de Cbw in de Staatscourant is gepubliceerd en formeel desbetreffende toezichthouders zijn toegewezen. Met deze informatie beschouw ik de moties en voormelde toezegging afgedaan.

Motie Van den Berg over harmoniseren met BIO en ENSIA

Uw Kamer verzoekt met de motie van het lid Van den Berg[8] de regering om bij de uitwerking van lagere regelgeving, handreikingen en toezichtpraktijk onder de Cbw en Wwke voor overheidsorganisaties te borgen dat de verplichtingen, bewijslasten, auditlogica en verantwoordingsinformatie zoveel mogelijk worden geharmoniseerd met de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO2) en de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA).

BIO2 omvat maatregelen voor de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen van overheidsorganisaties. Ter onderschrijving van de oproep in deze motie worden in de ministeriële regelingen van zowel de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als van de minister van Infrastructuur en Waterstaat opgenomen dat overheidsorganisaties die als essentiële entiteit kwalificeren onder de Cbw, in aanvulling op de vereiste maatregelen uit het Cyberbeveiligingsbesluit (hierna: Cbb), de BIO2 moeten toepassen met betrekking tot de beveiliging van hun netwerk- en informatiesystemen. Tevens is bij het formuleren van vereiste maatregelen in het Cbb, voortdurend bezien of deze ook op een juiste wijze aansluit bij de normstelling in de BIO2. Overheidsorganisaties blijven daarbij overigens verantwoordelijk om te beoordelen of zij binnen hun (veranderende) context met de

[6] Kamerstuk 36764, nr. 22
[7] Toezegging: TZ202604-064.
[8] Kamerstuk 36764, nr. 23.

toepassing van de BIO2 volledig invulling geven aan de zorgplicht uit de Cbw.

Voor het toezicht op de naleving van de wettelijke zorgplicht zullen de toezichthouders gebruikmaken van bestaande verantwoordingskaders- en informatie van overheidsorganisaties, zoals ENSIA voor de gemeenten. Deze toezegging is ook terug te vinden in de toelichtingen bij de betreffende ministeriële regelingen voor de sector overheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Ten aanzien van de Wwke wordt ook gekeken naar bestaande verantwoordingsinformatie en naar het vergroten van de samenhang met instrumenten zoals ENSIA voor de gemeenten. Hiermee beschouw ik de motie afgedaan.

Punten die in relatie tot de Cbw nog nader uitgewerkt worden

Hierna informeer ik uw Kamer naar aanleiding van de toezegging[9] om een schriftelijke overzicht met uw Kamer te delen over de punten in relatie tot de inwerkingtreding van de Cbw die nog nader uitgewerkt dienen te worden, inclusief, waar het kan, een vernoeming van termijnen waarop deze uitgewerkt zullen worden voor de in inwerkingtrede van de wet. Het gaat dan om enerzijds het kunnen stellen van nadere regels over vereisten ten aanzien van CSIRTs en anderzijds om het aan entiteiten met betrekking tot activiteiten of diensten ontheffing kunnen verlenen van een of meer wettelijke verplichtingen, zoals de zorg- en de meldplicht.

Betreffende CSIRT’s geldt dat in artikel 3, eerste lid, van het Cbb, overeenkomstig artikel 11, eerste lid, van de NIS2-richtlijn, eisen worden gesteld aan CSIRT’s, zoals het garanderen van de beschikbaarheid van communicatiekanalen en het waarborgen van de vertrouwelijkheid van hun activiteiten. In aanvulling daarop kunnen op grond van artikel 3, tweede en derde lid, van het Cbb bij ministeriële regeling van de Minister van Justitie en Veiligheid voor alle CSIRT’s en bij ministeriële regelingen van de betrokken vakministers voor specifieke CSIRT’s hierover nog nadere regels worden gesteld. Hiertoe zullen in elk geval in de ministeriële regeling van de Minister van Justitie en Veiligheid nadere eisen worden gesteld over het volwassenheidsniveau van en de invulling van vertrouwensfunctie bij CSIRT’s. Deze ministeriële regelingen zullen naar verwachting tegelijk met de Cbw in werking kunnen treden.

---

[9] Toezegging: TZ202604-062.

Met betrekking tot ontheffingen biedt artikel 2, achtste lid, van de NIS2-richtlijn lidstaten de mogelijkheid om entiteiten die activiteiten uitvoeren op het gebied van nationale veiligheid, openbare veiligheid, defensie of rechtshandhaving, of die uitsluitend diensten verlenen aan overheidsinstanties die in hoofdzaak zulke activiteiten uitvoeren, met betrekking tot die activiteiten of diensten te ontheffen van bepaalde verplichtingen, waaronder de zorgplicht. Deze activiteiten vallen namelijk binnen de uitsluitende verantwoordelijkheid van lidstaten. Ter implementatie hiervan is in de Cbw ten aanzien van de volgende verplichtingen die mogelijkheid van ontheffing geregeld: :

- De zorgplicht (Cbw artikel 23);
- De meldplicht (Cbw artikel 32);
- De verplichting tot informatieverstrekking aan het nationale register (Cbw artikel 45);
- De verplichting tot informatieverstrekking aan het register van ENISA (Cbw (artikel 48).

Om te kunnen beoordelen of entiteiten, met betrekking tot bepaalde activiteiten, kunnen worden uitgezonderd van een of meerdere van deze verplichtingen in de Cbw, wordt door mijn ambtsgenoot van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in gezamenlijkheid met de andere vakministers een beoordelingskader uitgewerkt. De beoordeling aan de hand van dit kader, wordt verricht door de Minister die het aangaat, in overeenstemming met de Minister van Justitie en Veiligheid. Ontheffing wordt verleend bij regeling of besluit. Hiermee beschouw ik de toezegging afgedaan.

Inzake Wwke en afhankelijkheid van toezicht van kerncentrale

In het wetgevingsoverleg van 23 maart jl. heb ik uw Kamer toegezegd[10] voor de zomer schriftelijk terug te komen op de door het lid Faber genoemde casus inzake de Wwke en de afhankelijkheid van toezichting het geval van de kerncentrale.

Indien een kritieke entiteit raakt aan de verantwoordelijkheden van meerdere ministeries, en daarmee aan verschillende toezichthoudende instanties, is het van belang dat wordt samengewerkt tussen die toezichthoudende instanties. De Wwke voorziet hierin. Toezichthoudende instanties werken op grond van artikel 25 Wwke zoveel mogelijk samen en maken onderling afspraken om doeltreffend en doelmatig toezicht te houden op

[10] Toezegging: TZ202604-065

kritieke entiteiten, zie hiervoor ook de reactie op motie Van den Berg[11] met betrekking tot de samenwerkingsprotocollen toezicht.

Wanneer een nucleaire installatie onder de Wwke wordt aangewezen als kritieke entiteit binnen de sector energieën, is er een goede samenwerking nodig tussen de verantwoordelijke ministeries, omdat het raakt aan de verantwoordelijkheden van meerdere ministeries. Aan de ene kant heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat de verantwoordelijkheid voor de leveringszekerheid van elektriciteit. Aan de andere kant heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van nucleaire installaties. Gezien het in internationale regelgeving en de Kernenergiewet neergelegde zwaarwegende belang van stralingsveiligheid bij nucleaire installaties, heeft de verantwoordelijkheid van de minister van Infrastructuur en Waterstaat, ondersteund door de inzet van de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS; artikel 3, derde lid, Kernenergiewet), prioriteit boven andere belangen, zoals de continuïteit van de elektriciteitsvoorziening of de productie van medische hulpmiddelen. De ANVS vervult een leidende rol in het toezicht op nucleaire installaties. Andere toezichthoudende instanties die hun toezicht rol uitvoeren op grond van de Wwke moeten erop kunnen vertrouwen dat de beoordelingen van de ANVS – voor zover het de nucleaire veiligheid en stralingsbescherming betreft - als afdoende te beschouwen voor het toezicht op de kritieke entiteiten onder de Wwke. Zodoende vervullen de toezichthoudende instanties hun rol ten aanzien van hun eigen specialisme en sectoren en vullen zij elkaar waar nodig aan. Met deze informatie wordt deze toezegging afgedaan.

De minister van Justitie en Veiligheid,
D.M. van Weel

[11] Kamerstuk 36764, nr. 23.